

Силабус курсу «МУЗИЧНА ПЕДАГОГІКА»

**Освітній ступінь “Бакалавр”
Спеціальність 025 “Музичне мистецтво”
Освітньо-професійна програма
“Інструментальне виконавство (за видами)”
Рік навчання: III
Семестр: VI
Кількість кредитів: 3
Мова викладання: українська**

Керівник курсу ОК 24 «Музична педагогіка» Рябов Ігор Сергійович

Піаніст, Доцент, кандидат мистецтвознавства, Лауреат
Міжнародних конкурсів, викладач кафедри
«Інструментальне виконавство (за видами)»

Контактна інформація: riabovcontact@gmail.com

Прореквізити та постреквізити дисципліни

- **Прореквізити дисципліни:**

Середня спеціалізована музична освіта або диплом молодшого спеціаліста.
Обов'язкове попереднє вивчення в обсязі 8 класів ДМШ предметів
сольфеджіо, музичної літератури та фортепіано, ОК 20 Педагогіка і
психологія.

- **Постреквізити дисципліни:** ОК 22 Методика і практика роботи з ансамблем,
ОК 31 Педагогічна практика.

Призначення дисципліни

Навчальна дисципліна «Музична педагогіка» належить до циклу дисциплін спеціальної підготовки. Її призначення – полягає у формуванні у здобувачів освіти теоретичних та практичних знань у царині викладання музичних дисциплін. Вмінні використовувати різноманітні психологічні, методичні та практичні знання для передачі своєї майстерності, вмінь та знань учням.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни «Музична педагогіка» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких

компетентностей: ЗК 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 15. СК 3, 4, 5, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 17, 18.

- **ЗК1** Здатність до спілкування державною мовою як усно так і письмово.
- **ЗК2** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- **ЗК3** Здатність до абстрактного мислення , аналізу та синтезу.
- **ЗК4** Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- **ЗК5** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- **ЗК6** Навички міжособистісної взаємодії.
- **ЗК7** Здатність бути критичним та самокритичним
- **ЗК8** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- **ЗК9** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- **ЗК11** Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- **ЗК15** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

- **СК3** Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
- **СК4** Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
- **СК5** Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
- **СК7** Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
- **СК11** Здатність оперувати професійною термінологією.
- **СК12** Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
- **СК13** Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зав'язків.

- **СК15** Здатність здійснювати редакторську, менеджерську, лекторську, аранжувальну, звукорежисерську, діяльність в сфері музичного мистецтва.

- **СК17** Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, диригентської, педагогічної діяльності.

-**СК18** здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Метою навчальної дисципліни «Музична педагогіка» є:

- вивчення засобів розвитку музичних здібностей та передачі загальних музичних знань у класах музичних дисциплін ;

- узагальнення методів професійного навчання, завдяки яким учень набуває професійні навички (звуковидобування, технічна оздобленість, поліфонічне мислення та ін), та необхідний перелік прийомів, що допоможе у реалізації даного методу.

- ознайомлення з принципами просвітницької діяльності та методик мотивації учнів до поглибленого вивчення музичного мистецтва.

- розуміння форм організації навчання у класах музичних дисциплін.

.

Зміст і структура курсу

	Кількість годин					
	Денна форма			Заочна форма		
ТЕМА	разом	аудиторні	самостійні	разом	аудиторні	самостійні
МОДУЛЬ 1.						
Змістовий модуль 1. Вступ. Основи музичної педагогіки.						
Тема 1. Особливості розвитку музичної особистості .	5,5	2	3,5			
Тема 2. Сприйняття музичного мистецтва здобувачами освіти з різним рівнем підготовки.	5,5	2	3,5	22	2	20

Тема 3. Особливості «проекційної» музичної педагогіки .	5,5	2	3,5			
Тема 4. Завдання музичної освіти у загальноосвітніх навчальних закладах .	6	2	4			
Змістовий модуль 2. Музична педагогіка у закладах початкової мистецької освіти.						
Тема 5. Особливості музичної педагогіки на дошкільному та шкільному рівнях .	5,5	2	3,5	22	2	20
Тема 6. Форми роботи з учнями ДМШ .	5,5	2	3,5			
Тема 7. Вимоги до здобувачів освіти на початковому рівні навчання .	5,5	2	3,5			
Тема 8. Підсумки навчання на початковому рівні.	6	2	4			
Змістовний модуль 3. Музична педагогіка у закладах середньої музичної освіти.						
Тема 9. Особливості музичної педагогіки в музичних коледжах та ліцеях .	5,5	2	3,5	23	2	21
Тема 10. Форми роботи з учнями музичних ліцеїв та студентами музичних коледжів .	5,5	2	3,5			
Тема 11. Вимоги до здобувачів освіти у закладах середньої музичної освіти .	5,5	2	3,5			
Тема 12. Підсумки навчання у закладах середньої музичної освіти.	6	2	4			
Змістовий модуль 4. Музична педагогіка у закладах вищої музичної освіти.						
Тема 13. Особливості музичної педагогіки в музичних інститутах, університетах та академіях.	5,5	2	3,5	23	2	21
Тема 14. Форми роботи зі студентами музичних ВНЗ.	5,5	2	3,5			
Тема 15. Вимоги до здобувачів освіти у закладах вищої музичної освіти.	5,5	2	3,5			
Тема 16. Професійна орієнтація студентів ВНЗ .	6	2	4			
	Денне			Заочне		
Загальний обсяг годин	90	32	58	90	8	82

Політика навчальної дисципліни

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: іспит (залік), виконання сольної програми у формі

концертного виступу. Формами контролю знань студентів є поточний; підсумковий модульний; семестровий підсумковий (залік/екзамен).

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –А, В, С, D, E, FX, F).

Поточний контроль – перевірка розуміння та засвоєння програмного матеріалу по частинах, умінь та навичок самостійно опрацьовувати літературу, здатності осмислити зміст теми, розділу чи окремого питання, здатності усно чи письмово представити матеріал на потрібному рівні, показувати виконавські вміння для творчих дисциплін.

Поточний контроль передбачає оцінювання теоретичної підготовки із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на індивідуальних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань.

Політика оцінювання: Максимальна кількість балів з дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін (за видами)» за семестр – 100 балів.

Поточний контроль проводиться кожні 3 уроки впродовж кожного семестру й оцінюється від 1 до 5 балів¹. За кожен тему студент може бути оціненим 3-4 рази.

Максимальний бал поточного контролю становить 65 балів².

Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань студентів

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період навчання. Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань студентів здійснюється через проведення усного чи письмового тестування студентів.

Семестрова оцінка виставляється за умови виконання студентом усіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни та

¹ Дивитись таблицю «Критерії оцінювання для поточного контролю за п'ятибальною системою». Робоча програма ОК 24 «Музична педагогіка».

² Дивитись таблиці «Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти посеместрово». Робоча програма ОК 24 «Музична педагогіка».

визначається як сума балів, отриманих при здійсненні поточного і підсумкового контролю.

Студент, який набрав кількість балів, що прирівнюється до оцінки «високий рівень» (відмінно) може бути звільнений від складання диференційованого заліку.

Підсумковий модульний контроль або від 1 до 35 балів³:

Політика перескладання. Перескладання змістовного модуля здійснюється за бажанням студента один раз за курс вивчення дисципліни з дозволу керівника курсу та дозволу навчальної частини за наявності поважних причин.

Оцінюється як підсумковий контроль. Загальний підсумок за семестр при перескладанні визначається шляхом додавання балів за поточний контроль та балів за перескладання.

Політика відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За особливу творчу активність нараховуються додаткові бали. За прогул або невідповідні домашні завдання кількість балів знижується⁴.

• **Рекомендована література**

1. Белікова В. Дмитро Степанович Бортнянський (1751–1825) / В. Белікова // Історія української музики: творча діяльність видатних музикантів України кінця XVIII – другої половини XIX століть. – Кривий Ріг, 2008. – С. 15–17.
2. Волосатих О. Ю. Віктор Косенко: музика для театру. Нездійшені оперні задуми. Часопис Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2014. № 1 (22). С. 34–39.
3. Гришко-Ратьковська Л. О. В. С. Косенко – професор Київської державної консерваторії імені П. І. Чайковського. Науковий вісник Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2010. Вип. 87. С. 236–248.
4. Данілішина М. Ф. Фортепіанна творчість українських композиторів – класиків та сучасних композиторів як засіб формування національно визначеного типу

³ Дивитись таблиці «Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти по-семестрово». Робоча програма ОК 24 «Музична педагогіка».

⁴ Дивитись таблицю «Підсумковий модульний контроль від 1 до 35 балів». Робоча програма ОК 24 «Музична педагогіка».

особистості майбутнього вчителя музики. Педагогічний дискурс. 2013. Вип. 14. С. 145–150.

5. Дедусенко Ж. В. Виконавська піаністична школа як рід культурної традиції : автореф. Дис. ... Канд. Мист. : спец. 17.00.01 – Теорія та історія культури / Жанна Вікторівна Дедусенко. – К., 2002. – 20 с.
6. Єфименко А. Вольфганг Амадей Моцарт та Дмитро Бортнянський: художньо – філософські та стильові паралелі / А.Єфименко // Записки Наукового товариства імені Тараса Шевченка. Том ССXLVII. Праці музикознавчої комісії. – Львів, 2004. – С. 185–198.
7. Кашкадамова Н. Б. Діяльність братів Рубінштейнів // Історія фортеп'янного мистецтва ХІХ сторіччя. Тернопіль: Астон, 2006. С. 509–526.
8. Кашкадамова Н. Б. Історія фортеп'янного мистецтва. ХІХ сторіччя: підручник / Наталія Кашкадамова. - Тернопіль: Астон, 2006. - 608 с.
9. Кашкадамова Н. Львівська фортеп'янна школа: Традиції та розвиток /Н. Кашкадамова, Л. Садова // *Musica humana* : зб. Статей: Наукові збірки ЛДМА ім. М.Лисенка. – Вип. 8. – Львів, 2003. – С.169-187.
10. Київська фортепіанна школа. Імена та часи. Колективна монографія; [Автор проекту Т. О. Рощина, автори-упоряд. Т. О. Рощина та О. В. Ринденко, ред. О. В. Сахарова, О. Є. Степанюк]. - Київ: НМАУ імені П. І. Чайковського, 2013. - 632с.
11. Кияновська Л. До вершин досконалості : Мирославу Скорику – 70. Музика. 2008. № 4. С. 8–9.
12. Кияновська Л. О. Мирослав Скорик: людина і митець. Львів : Незалеж. Культурол. Журн. «І», 2008. 592 с.
13. Кияновська Л. О. Мирослав Скорик: творчий портрет композитора в дзеркалі епохи. Львів : Сполом, 1998. 216 с.
14. Кияновська Л. Стильова еволюція галицької музичної культури ХІХ–ХХ ст. Тернопіль : Астон, 2000. 339 с.
15. Колісник О. Мовно-стильова самобутність камерно-інструментальної музики Є. Станковича : дис. ... канд. Мистецтвознавства. Львів, 2017. 245 с.
16. Кузик В. Лев Миколайович Ревуцький. Ніжин : Видавець ПП Лисенко ММ, 2011. 83 с.; іл.
17. Кузик В. Логіка «мудрої музики» Левка Ревуцького // Українське мистецтвознавство. Вип. 15. Київ, 2015. С. 8–21.
18. Лошков Ю. І. Еволюція професійного музичного мистецтва / Ю. І. Лошков // *Культура України* : зб. Наук. Пр. – Х. : ХДАК, 2008. – Вип. 25. – С. 166-177.
19. Луніна А. Камерна творчість Євгена Станковича. Стильові моделі та «сюжетні» концепції // Актуальні про- блеми мистецької практики і мистецтвознавчої науки:

Мистецькі обрії '2012 / ППСМ НАМ України. — К., 2012. — Вип. 4 (14–15). — С. 154–159.

20. Луніна А. Камерний формат творчості Євгена Станковича: На перехресті «картинно-пейзажної візуальності», «кінозображальності» й «нової простоти» / А. Луніна // Актуальні проблеми мистецької практики і мистецтвознавчої науки. - 2013. - Вип. 5. - С. 141-147. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/arpmpmn_2013_5_25
21. Мартинова, Н. І. Тенденції урбанізму в фортепіанній музиці Еріка Саті та представників «французької шістки» / Н. І. Мартинова // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка. Сер. Мистецтвознавство / редкол.: М. Станкевич, О. Голубець, Н. Урсу [та ін.]. – Тернопіль, 2011. – Вип. 2. – С. 131-137.
22. Марценківська О. Учитель та учень (Р.М.Глієр та Б.М. Лятошинський) / Олена Марценківська // Київське музи- кознавство: культурологія та мистецтвознавство: збірка статей. – К., 2013. – Вип. 47. – С. 263–278.
23. Мирослав Скорик : зб. Наук. Пр., присвяч. 60-річчю від дня народж. М. М. Скорика : Науковий вісник Національної музичної академії України ім. П. Чайковського. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2000. Вип. 10. 147 с.
24. Молчанова Т. Модифікація фортепіанної фактури клавирів як важлива виконавська складова: редукція – ампліфікація – музичні патерни – імітації . Вісник Прикарпатського університету: Мистецтвознавство. Ред. Рада: В. Грещук [та ін.]. Івано-Франківськ, 2017. Вип. 36. С. 78–83.
25. Муляр П. Стиль твору і виконавської інтерпретації в аспекті класичного та аklasичного у фортепіанному мистецтві : автореф. Дис. ... Канд. Мистецтв. / Муляр Павло Михайлович / Одеська державна музична академія ім. А. В. Нежданової. – Одеса, 2009. – 17 с.
26. Муха А. Композитори України та української діаспори / А. Муха. – Київ, 2004.
27. Назар-Шевчук Л. Твори Василя Барвінського у світовому музичному виконавстві. Виконавсько-педагогічні принципи Василя Барвінського та його послідовників як складова частина Львівської піаністичної школи. Матеріали наук.-практ. Конф. (Львів, 5 квітня 2006 р.). Львів, 2006. С. 62–77.
28. Новосядла І.С. Дитячі фортепіанні конкурси й фестивалі в Україні: пріоритети, тенденції розвитку
29. Олексюк О.М. Музична педагогіка: Навчальний посібник. - К.: кнукім, 2006. - 188 с.
30. Ростовський О.Я.^[SEP]Теорія і методика музичної освіти: Навч.-метод, посібник. — Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2011. — 640 с.
31. Рябов І. Відчуття ритму як засіб виконавської виразності / І. Рябов // Загальне та спеціалізоване фортепіано: досягнення та перспективи: зб. наук.-метод

- праць викладачів. – Вип. 1. – Ред.-упоряд. Т. Омельченко. – Київ, НМАУ, 2018 . – С. 60-66.
- 32.Рябов І. Виконавський тезаурус піаніста: метод аналізу / І. Рябов // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : науковий журнал. – К. : Міленіум, 2016. – №3. – С. 89–93.
- 33.Рябов І. Диференціації виконавців-піаністів (аналіз деяких концепцій ХХ ст.) / І. Рябов // Часопис Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського : науковий журнал. – 2014. – №3 (24). – С. 68–76.
- 34.Рябов І. Особливості сонатних циклів середнього періоду творчості Л. ван Бетховена / І. Рябов // Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. В. В. Бурназової. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2021. № 2. – С.49-56.
- 35.Рябов І. Постмодернізм та фортепіанне виконавство: гра, симуляція та полістилістика / І. Рябов // The world of science and innovation. Proceedings of the 9th International scientific and practical conference. Cognum Publishing House. London, United Kingdom. 2021. P. 611-622. URL: <https://sci-conf.com.ua/ix-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-the-world-of-science-and-innovation-7-9-aprelya-2021-goda-london-velikobritaniya-arhiv/>
- 36.Рябов І. Репертуарний план у класі фортепіано як основа розвитку виконавської майстерності піаніста / І. Рябов // Музичне мистецтво ХХІ століття – історія, теорія, практика: збірник наукових праць інституту музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [загальна редакція та упорядкування А. Душного]. – Дрогобич – Кельце – Каунас – Алмати – Банська Бистриця: Посвіт, 2021. Вип. 7. – С. 51-57
- 37.Рябов І. Репертуарний план у класі фортепіано як основа розвитку виконавської майстерності музиканта: Методичні рекомендації для викладачів та студентів музичних ВНЗ, коледжів, ліцеїв та шкіл естетичного виховання / упор. І. С. Рябов. – Київ: НМАУ, 2022. – 26 с.
- 38.Рябов І. Синтез романтичних, барокових та національних рис у циклі «11 етюдів у формі старовинних танців» В. Косенка / І. Рябов // Віктор Косенко, його доба і культура ХХІ століття: науковий збірник матеріалів І Науково-практичної конференції, присвяченої 80-річчю створення Музею-квартири В. С. Косенка. – К., 2020. – С. 66-72

- 39.Рябуха Н. О. Звукообраз фортепіано у камерно-інструментальній творчості В. Сильвестрова / Н. О. Рябуха // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. - 2012. - № 3. - С. 129-133. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/had_2012_3_34.
- 40.Олійник. С. В. П'ять прелюдій для фортепіано Б. Лятошинського: образно-тематична концепція циклу. - Сучасна музика в сучасному світі: Збірник наукових. 2012
- 41.Савицький Р. Хронологія фортепіанного концерту f-moll Василя Барвінського (реконструкція історичної долі). Барвінський В. Концерт для фортепіано з оркестром (клавір). Ред.-упор. М. Крушельницька. Львів: Сполом, 2007. С. 4.
- 42.Сильвестров В. Дочекатися музики. Лекції – бесіди / В.Сильвестров; за мат-лами зустріч., орг. С.Пілютиковим. – К. : Дух і Літера, 2011. – 376 с.
- 43.Сирятська Т. В. Виконавська діяльність К. Сен-Санса та її вплив на піаністичні традиції ХХ століття / Т. В. Сирятська // Проблеми сучасності : мистецтво, культура, педагогіка : зб. Наук. Пр. / Луганський державний інститут культури і мистецтв. — Луганськ, 2011. — Вип. 16. — С. 212—219.
- 44.Сюта, Б. (2002). Українська музика молодшої генерації композиторів. Musica Ukrainica, 20. Взято з http://www.musicaukrainica.odessa.ua/_a-syuta-Youngukrcomp.html
- 45.Фрайт О. М. Лисенко на порозі нової доби та його рецепції у наступних поколіннях українських композиторів / О. Фрайт // Українське музикознавство. — К. : НМАУ ім. П. Чайковського, 2003. — Вип. 32. — С. 236–247.
- 46.Фридерик Шопен: збірка статей / ред.-упорядник Я. Якуб'як. Львів: Сполом, 2000. 256 с.
- 47.Черкасов В. Розвиток музичної освіти у період Середньовіччя та Відродження / В. Черкасов // Наукові записки [Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Сер. : Педагогічні науки. - 2014. - Вип. 125. - С. 13-17.
- 48.Шадріна-Личак О. Італійський та французький типи клавесинів у зв'язку з національними клавесинними школами / О.Шадріна-Личак // Науковий вісник Національної музичної академії України імені П.І.Чайковського: Старовинна музика – сучасний погляд. Кн.2. – Вип. 41 – К 2006 – С. 55-61.
- 49.Chylińska T. Karol Szymanowski i jego epoka : T. 1–3. T. 2. Kraków : Musica Iagellonica, 2008. 553 s.
- 50.Dorofeeva, Veronika. "Формування сучасного музичного стильового простору на прикладі творчості Українських композиторів." Музичне мистецтво і культура 23 (2016): 260-268.

10. Інформаційні ресурси

www.nbuv.gov.ua – веб-сайт Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського (м. Київ)

www.4uth.gov.ua – веб-сайт Державної бібліотеки України для юнацтва

www.chl.kiev.ua – веб-сайт Національної бібліотеки України для дітей

<http://old.dnpb.gov.ua> – веб-сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського

<http://ukrnotes.in.ua/poshuk.php> - ноти та біографії українських композиторів

- <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>
- http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/NZTNPUm_2011_2_23.pdf
- http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:hEZmjsFO0jsJ:www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe%3FC21COM%3D2%26I21DBN%3DUJRN%26P21DBN%3DUJRN%26IMAGE_FILE_DOWNLOAD%3D1%26Image_file_name%3DPDF/NZTNPUm_2011_2_23.pdf+%&cd=2&hl=uk&ct=clnk&gl=ua&client=safarihttps://allref.com.ua/uk/skachaty/Fortepianna_tvorchist-_M%7C_Ravelya